

GORENJEJC.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. »GORENJEJC« stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravništvu.

O domovinski pravici.

S 1. januarjem leta 1901. je uveljavljen del novega domovinskega zakona z dne 5. novembra 1896, ki je gotovo jako važen in vreden, da se nekoliko pomudimo pri njem.

Oni avstrijski državljani, ki je od 1. januarja 1901 počeni prostovoljno in nepretrgano celih deset let bival v kaki avstrijski občini, ne da bi potreboval javnega ubožnega preskrbljenja, se mora brezplačno sprejeti v občinsko zvezo. Dotične prošnje so koleka proste.

Seveda so v tem slučaju izključeni oni, ki so bili morda deset let v norišnici ali v zaporu, nasprotno pa se ne upoštevajo posetne počitnice, trgovska potovanja, uporaba kopalnišča i. t. d., kakor tudi, če je kdo moral med tem časom služiti pri vojaki.

Kdor to bivanje pretrga pred pretekom desetih let, izgubi domovinsko pravico dotične občine.

Prosilca ne sme ves čas prejemati nobene javne podpore, izvzete so seveda posamezne podpore pri nujni odpomoci, oproščenja šolnine, ustanove, miloščine i. t. d.

Otroci, ki so še mladoletni, spadajo v tisto občino, kakor njih oče.

Kdor je deset let bival v kaki občini, ni samo on opravičen do domovinske pravice, temveč tudi vsi, na katere preide domovinska pravica: žena, zakonski in vzkonjeni otroci, ki niso dovršili 24. leta.

Ako je imel kdo domovinsko pravico v kaki občini, a jo je ostavil prostovoljno ali neprostovoljno, tedaj velja taista zanj ali za njegove naslednike še dve leti po odhodu.

V slučaju, da se prizadeta občina še ni odločila tekom šestih tednov sprejeti prosilca v občinsko zvezo, akoravno je dotični popolnoma opravičen, tedaj odločuje predpostavljena politična oblast.

Inozemci ali osebe, ki se ne morejo izkazati kot avstrijski državljani, morajo si najprej pridobiti avstrijsko državljanstvo, šele potem morejo biti sprejeti v občinsko zvezo.

Prošnjam za sprejem je priložiti krstni list prosilca, oziroma poročni list, krstne liste mladoletnih otrok, dosedanja domovinska dokazila, policijsko potrdilo o desetletnem bivanju in o ubožnem potrdilu po oblasti, da prosilec ni užival nikakega ubožnega preskrbljevanja.

Dvorni, državni, deželni, občinski uradniki, uradniki okrajnih zastopov in javnih zakladov in sluge takih uradov, kakor tudi učitelji, duhovniki in c. kr. notarji dobe movinsko pravico takoj z nastopom svoje službe v dotičnem kraju, kjer so stalno nastavljeni.

Nazadnje naj še omenimo, da veljajo dosedanje naredbe tudi še zanaprej pri osebah, ki bivajo manj kakor deset let v kaki občini in ima o tem, kakor dosedaj, odločevati edino le občina.

Bohinjska železnica.

Kakor je znano, je izdelala vlada načrt za drugo železniško zvezo s Trstom, ki bi imela biti dovršena do leta 1904. (člen IV. vladne predloge). Ta železnica je uvrščena med glavne železnice prve vrste in se ima graditi na državne troške.

Cela železnica se deli v tri dele: Turska s 77 kilometrov, čez Karavanke s 66 kilometrov in Bohinjska do Trsta s 144 kilometrov dolgoti; troški bi znašali za prvo 60, za drugo 44 in za Bohinj 78 milijonov kron. Vladna predloga povdarja, da za to črto govore v prvi vrsti le gospodarski in prometni oziri, kajti rentirala bi se le z 2.05 odstotka.

Turska železnica gre iz Schwarzbacha (Solnograsko) jugozahodno do Möllbrückna (Koroško). Iz Beljaka in Celovca je projektirana črta čez Karavanke; združi se pri Bärengrabnu in drži do Jesenic. Od tukaj dalje gre bohinjska železnica, podaljšana do Trsta.

Za sedaj nas zanima predor »Kolba« med Podbrdom in Bohinjsko Bistrico (6365 m). Delo se je že pričelo na obeh straneh, in sicer za sedaj brez strojev. Vodja dela pri Podbrdu je inženjer gospod Philipp, v Bohinjski Bistrici pa nadinženjer gospod Fritz; delo pri Podbrdu je oddano podjetniku gospodu Skrtu, ki dela s 16 delavci. Dela se neprenehoma noč in dan, in sicer dela en oddelek delavcev od 6. ure zjutraj do 6. ure zvečer in drugi obratno. Predor je za sedaj na obeh straneh 2 metra širok, in v tej smeri se bode nadaljevalo od obeh strani, dokler ne pridejo skupaj. Železnica bode dvotirna in se zgradi

dva paralelna, enotirna predora. To bi bil drugi predor take vrste v Avstriji, prvi je Simplonski predor. Po mnenju strokovnjakov imata namreč dva enotirna predora mnogo prednosti pred enim dvotirnim. Troški so manjši in tudi, ako bi se kaj pokvarilo v enem, ostane drugi pač vedno odprt prometu. Oddaljena bosta drug od drugega 20 metrov. Za sedaj so napravili že okoli 60 metrov predora in ravno toliko tudi v Bohinjski Bistrici. V kratkem polože v predoru tir in material se bode odvažal s strojem, kar pojde pač dosti hitreje, nego s samokolnicami.

Slednjič pa še nekaj besed delavcem. V Podbrdo hodijo vedno povpraševati in iskat dela celo iz daljnjih krajev, a seveda zaman, ker glavno delo še ni odprto in podjetnik jim ga seveda ne more dati, ker mu za sedaj zadostujejo njegovi delavci. Kakor je upati, prične se spomladi z gradbo v večjem obsegu in takrat bodo imeli naši ljudje doma kruh, katerega si morajo sedaj iskati daleč izven naše domovine, kar ima v mnogih ozirih slabe posledice.

Po «Soči».

V Kranju, 5. januarja.

Nov državnozborni volilni red. Pred kratkim je izšla brošurica, v kateri se priporoča, naj se odpravi sedanji volilni red ter naj se ustanove posebna okrožna zastopstva, ki bi volila državne poslance. Deželni zbori naj volijo nekaj članov gosposke zbornice. Posebni jezikovni zakon naj uredi politične pravice manjšine.

Ruski car je že toliko okrevaj, da v kratkem zapusti Livadijo. Z njim se vrnejo tudi ministri. Profesorju dr. Popowu, I. telesnemu zdravniku, je nakazal 100.000, dr. Tihanovu, II. telesnemu zdravniku, pa 50.000 rubljev letne plače.

Arabi-paša, glavar egipčanske ustaje iz leta 1881., bo v kratkem izpuščen iz pregnanstva, v katerem je bival osemnajst let na otoku Cejlonu. Njegovi otroci so dobili ondi angleško vzgojo. Arabijeva edina želja je, v miru živeti v svoji domovini.

Vojna v južni Afriki. Čimdalje bolj jasno je, da se bodo morale angleške čete v južni Afriki znatno pomnožiti. Konca vojne še dolgo ne bo in vse je v stiski. Angleški vojni minister je odredil, da se odpošlje vsaj še 50.000 mož v južno Afriko, ker je položaj za Angleže skrajno neugoden. Angleži se boje, da si tudi Dewett

naredi pot v Kaplandijo in organizirajo nekako črno vojno zoper Bure.

Dopisi.

Iz Cerkljan. Mnogo važnega bi Vam imel pisati, g. urednik, toda ob času volitve imate itak preveč gradiva, zato sem se namenil, da Vam poročam kaj več tedaj, ko bo imela tukajšnja klerikalna posojilnica dogotovljen svoj letni zaključek. Danes pa naj Vam povem nekaj o našem slavnem županstvu. Gospod župan je sicer vse časti vreden mož, a ne ve kako si pomagati. Ker so odslovili dobrega in veččega občinskega tajnika, katerega so nadomestili z večnim dijakom, zato se županu slabo godi. Nima človeka, ki bi mu svetoval kaj pametnega. Izvzet je seveda profesor Jenko, ki pa ima razum za šolo, a ne za občinske potrebe. Ta profesor sedi še danes v občinskem zastopu in ima pri sejah glavno besedo. Čudno se nam dozdeva, kako more biti član našega občinskega zastopa, ker je nastavljen v Novem mestu. Z nezaslišano vneto se vtika v občinske zadeve, ki so mu pa španske vasi in daje županstvu prav «modre» nasvete. Pri tem seveda uporablja svojo moč proti nekdanjim svojim nasprotnikom. Ali bi ne bilo pametno, da bi se zgodilo z njim tako kakor pri posojilnici, kjer je dobil brco.

Iz Trziča. (Različnosti.) Na lažnivi dopis «Slovenca» št. 292 iz Trziča bode sledeči odgovor: Istina je, da so bili res lepaki za g. G. Pirca pilepljeni povsod in da so jih potrgali, a ne možje, nego podrepniki in otroci klerikalne stranke, kajti resnice se boji ta stranka vedno in povsod. Kar se tiče laži, da bi jo bil nek znan liberalec agitator s Križa pri Trziču pošteno skupil, ako bi ne bil o pravem času odnesel pete, moramo dotičnemu dopisniku povedati na uho, da so jih prav pošteno dobili po plečih in po glavah udje izobraževalnega društva v Križih, ko so bili zasačeni pri trganju lepakov tako, da je podpredsednik tega društva lepo na trebuhu leže poljubljaj preblažena klerikalna tla v Križih. «Slovenec» piše, da je kljub vsej agitaciji dobil g. Gustav Pirc tri glasove. Gospod dopisnik, kaka agitacija je pa bila tu? Edino le lepaki, katerih ste se bolj bali kot sto agitatorjev. Kako pa je bilo z agitacijo od vaše strani, o tem bi se dalo popisati cele strani. Možje so bili poklicani v šolo, kjer se jim je narisal vsak nasprotni kandidat v najlepših barvah. Popisovalo se je na vse mogoče načine, od hiše do hiše sta tekala cerkvenik in njegova mati iz Zigane vasi, ki sta popisovala glasovnice; v Križih pa

PODLISTEK.

Gorenjskemu kmetu!

Zdaj tudi ti, gorenjski kmet, si uvidevati začel, da lepši ti postal bo svet, če ti ga bolje boš umel: Podal si znanosti rokó ter v kočico povabil jo, da poizvedel bi od nje, zakaj ti vedno slabše gré, čeprá od zore v pozno noč pri delu te obliva znoj, in če še kaka je pomoč?! Zdaj veš! A črni znanec tvoj, ki te je dosedaj slepil ter s tvojim žepe si masil, se tega ustrašil je hudó v skrbeh, kdo redil ga bo, četudi ti ga boš spoznal?! Zató je hrup in krik zagnál in bega te povsod s strahovi, ki tvoji dobri so duhovi,

ki te iz bede in gorjá,

v katero tebe on peha,

sočutno rešiti žele!

Zatorej, dragi kmetič ti,

če nočeš še bridkejših dni,

posluži se pomoči te! —

Gorenjski rodoljub.

Obsojen in pogubljen!

Strah in groza obideta človeka, ko začuje nad seboj izrečeno sodbo, da je pogubljen. Največjega hudodelca, če je le človek in ne živina, pretrese do kosti, ko ga pripeljejo do vislic. Večkrat v zadnjem hipu, ko zagleda krvnika, ga izpreletava mrzlica do kosti.

Vsekakor drugačna sodba pa je, če je izrečena le nad tvojim razsodnim prepričanjem. Ti sodniki nimajo pri sodbi na razpolago nikakega kazenskega paragrafa, ki bi ga mogli uporabiti, zatorej se ne straši in bodi pogumen, ako si že obsojen in s tem seveda pogubljen.

Obsojen si že, ako si naročen na kak časopis, ki ni po volji tem sodnikom, a pogubljen te čaka, če te zadene usoda, da si imenovaš zaupnikom narodno-napredne stranke. Sodniki sami te bodo sicer mogli obsoditi, a pogubiti te ne morejo, zatorej bodo naščuvali nevedno

je imel ta posel gosp. tajnik izobraževalnega društva. Ponosen sme biti župnik s Križev na člane svojega izobraževalnega društva, kajti oni sami se norčujejo iz njega. Namesto da bi v cerkev hodih, pa med službo božjo ostajajo zunaj cerkve, tako, da jih morajo ti preklicani liberalci poditi v cerkev.

Iz kranjske okolice. Ko je duhovščina z velikim naporom pridobila svojim kandidatom poslanske mandate, smo mislili, da bo vendar konec te neznosne njihove gonje. Toda žalibog, varali smo se! Po volitvah so začeli duhovniki razsajati po lecah zoper tiste, ki so ostali neustrašljivi v boju in volili narodno-napredne kandidate. Ves trud, vse prigovarjanje, da bi se prodali za Judeževe groše, je bilo zaman, volili smo po svojem prepričanju in vztrajali bomo tudi še zanaprej v ravno tistih bojnih vrstah kakor sedaj, toda v večjem številu. Zapomnijo naj si sedanji kruti zmagovalci, da bodo prej ali slej poraženi. Volili smo iz lastnega naprednega prepričanja in nismo bili podkupljeni od nikogar, temveč smo šli v boj ne z mislijo, da hočemo uničiti vero, temveč da bi nam vera ostala v naših srcih kot najsvetejša stvar. Nismo se bojevali, da bi zatrli krščanstvo, ampak hočemo tisto obdržati in ljudi, t. j. duhovne, prisiliti k temu, da ostanejo na tistih mestih, ki so jim odkazani kakor Kristusovim namestnikom. Skratka bojevali smo se **za vero**, katero naj bi božji namestniki v cerkvah utrjevali v naših srcih. S tem pa, da se poslužujejo obrekovanja, častikraje in sovraštva do bližnjega, se nam vera ne bo nikdar utrdila, ampak privedlo se bode naše nevedno ljudstvo do razbojništva in tolovajstva. Že sedaj se kaže sovraštvo kmeta do meščana tako, da se meščani ne upajo hoditi več v kraje, kjer ljudstvo ne čita naprednih časopisov, ker se jim meščani predstavljajo z lec kot najhujši krivoverci, hudiči in nasprotniki sv. vere. Nevedno ljudstvo seveda vse to verjame, ker je na deželi vse sveto, kar reče župnik, akoravno je laž. In ravno največja laž duhovnikov je bila ob času volilne borbe, da je vera v nevarnosti in da so narodno-napredni kandidati antikristi. Vsak duhovnik torej, ki je poučeval o tem svoje verne in jih hujskal zoper narodno-napredno stranko, je nesramno lagal in sicer na svetem mestu, pred Bogom samim, na mestu, kjer se odpuščajo grehi in se pripravljajo grešniki na večnost. Kaj si more torej misliti od svojih namestnikov lažnikov sam Bog, ki je navzoč. Dobro bi bilo, ko bi se zgodil čudež nad takimi lažniki in bi se pognali z bičem iz svetišča. Zapomnite si vsi tisti, ki ste na leci agitirali v tem žalostnem in pogubnem

ljudstvo, da izreče nad teboj sodbo: obsojen bodeš in pogubljen!

Obsojeni ste večinoma že tudi vi, učitelji, ker se nečete svetu kazati pod ponarejenim plaščem, ki ga Vam usiljujejo ti sodniki. Vi kažete svoje nazore v pravi luči: torej ste tudi že pogubljeni! No, za Vas se ravno ne bojim, ker vem, da veste, da je strah okrog in okrog votel, v sredi pa ga sploh nič ni.

Obsojeni v pogubljenje ste večinoma tudi meščani, ki ste prekoračili prag svojega mestnega obzidja, da Vam je svet pokazal in razkril pravi razvoj vsega obstoječega. Vendar Vaše število je veliko in Vaš tabor je močan, tako, da se bode obsodba in pogubljenje sodnikov nad njim zrušila.

Slabeje se bode godilo sojenemu na deželi, ker ima pred seboj veliko krdelo sovražnikov. A tudi ti ne smejo obupati. Zaneso naj se na svojo najzvestejšo zaveznico, ki se hoče boriti in nadaljevati boj, da razveljavi sodbo, ki je bila izrečena nad Vami, in Vas oprosti pogubljenja, v katero ste bili obsojeni.

Ravnotako, kakor za vse obsojene, borila se bode prihodnost tudi za neobsojene, da tiste prej ali slej reši iz ječe teme in suženjstva. Obsojen.

smislu za kandidate klerikalne stranke, ki so si pridobili na tako nesramen in nečasten način poslanske sedeže, da pride nad vas gotovo dan plačila. Ljudstvo vas bode spoznalo in vas ne bo nič več poslušalo v lažeh in zabavljanjih, a tudi tedaj ne, če bodele govorili resnico. To ljudstvo bo volilo le take moze, ki so v resnici pravi zastopniki naroda, ne pa izdajalci. —x—

Iz mošenjske občine pri Radovljici. Ni je menda na Gorenjskem bolj klerikalne občine, kakor je ravno mošenjska. A da je tukaj tako, ni čudno, kajti ta občina je razdeljena v tri župnije ali fare, kateri vsaki neomejeno zapoveduje po en župnik. Nekak vrhovni poveljnik med temi župnijskimi dostojanstveniki pa je g. župnik Berlic v Mošnjah. Kot tak je tudi vodil vse agitacijske priprave pred zadnjimi državnozbornimi volitvami. Da pa mu za lak posel preostaja več časa, zato mora imeti pomočnika-kapelana. Vrhutega je blizu Mošenj samostan na Brezjah z mnogimi «patri» in «fratri», ki so tudi zvesti vojščaki Šuštersičeve vojske. Toda milostljivi usodi še ni bilo dovolj, da je osrečila z vsemi temi pobožnimi možmi mošenjsko občino, ampak ji je naklonila tudi take učiteljske moči, ki so najboljša podpora podlim klerikalnim zasramovalcem učiteljskega stanu in brezvestnim zatiralcem slovenskega ljudstva. Vsled tega se nobenemu pametnemu človeku, ki pozna tukajšnje razmere, še sanjalo ni, da bi ljudje tukaj volili kakega drugega, kakor tiste «katoliške» hinavce in farovške kimavce, ki so jim bili priporočeni v cerkvah in župniščih, in zato se tudi nihče narodno-napredne stranke, kolikor je meni znano, ni zmenil za Mošnje pred volitvami. Naši klerikalni generali so torej imeli pri zadnjih volitvah zelo lahko stališče in so že zanaprej vedeli, da jim je zagotovljena popolna zmaga. Da pa bodo tudi to zmago, ki pravzaprav ni nobena zmaga, ker se jim pred njo ni nihče ustavljal, proslavljali na svoj način, tega bi ne bil pričakoval noben človek. A glejte, vendar se je našla v našem kraju bojaželjna klerikalna duša, ki je čutila v sebi potrebo, da se je v «Slovencu» širokoustno pobahala, kako imenitno so zmagali klerikalci pri zadnjih državnozbornih volitvah v Mošnjah, ter je nato tudi spustila farizejsko laž, da so radovljiški volilni komisarji in agitatorji s kislimi obrazi čitali toliko in toliko Šuštersičev in Pogačnikov. To «Slovenčev» notico sem po naključju iztaknil v Finžgarjevi gostilni na Brezjah in osupel sem vzkljknil sam pri sebi: «O ti vzvišena farovška učenost, gotovo te je podkuril sopar dobre vinske kapljice, s katero je napajal mošenjski župnik Berlic svoje zveste priganjače po končanih volitvah v župnišču, da si mogla izkuhati tak dragocen člančič za pobožnega «Slovenca». Ker pa je bilo tistega farovškega sopara najbrž preveč, nisi mogla presoditi, kaki bedariji si pomagala s tem člančičem — na svet!» Meni in tudi drugim mojim soobčanom ni čisto nič znano, da bi bil prišel kdo iz Radovljice k nam agitirat za narodna kandidata. Ako pa kaj o tem vedo v mošenjskem župnišču, zakaj dotičnikov ne navedejo z imeni!? To dokazuje, da bi naši presiti in prespočiti farovski gospodje radi imeli boj z liberalci, da bi si pri tem mogli pridobiti v Šuštersičevih očeh milost za kako še boljšo službo. Ker pa teh svojih umetno narejenih sovražnikov ne morejo najti v lastnih župnijah, iščejo jih zdaj drugod in začeli so streljati s svojimi smrdljivimi puskami nanje, čeprav jih ne vidijo. Kaj takega morejo počenjati le blazni in pijani vojaki! Kar se tiče radovljiških volilnih komisarjev, bodi povedano, da so ti mirno opravili svoj službeni posel in potem mirno odnesli domov vsa z nedostojno zlorabo vere pridobljena Šuštersičeva in Pogačnikova imena. Vsaj pri nas je bilo tako in zato sodim, da se je tako zgodilo tudi drugod. Ravno omenjena mirnost volilnih komisarjev pa menda ni bila po volji našemu župniku in kapelanu. V svoji nadutosti so si najbrž domišljevali, da bodejo ti glasno zaukali nad vsakim Šuštersičevim in Pogačnikovim imenom, kakor bi bili to skoro storili pristranski klerikalni predsedniki volilnih komisij, ki so le z največjo težavo v sebi zadrževali vriskajoče glasove, ko so videli, da je vse ljudstvo na njihovi strani ter je pripravljeno boriti se za Šuštersičevo kraljestvo. A tudi med tem

ljudstvom so nekateri samoglavneži kljub navedenim razmeram v Mošnjah glasovali za Jelenca, Pirca in še celo za Kopača! Vse to napisati cenjenim bralcem «Gorenjca» se mi je zdelo vredno, da tem potom zvedo, kako trdo je še vpreženo v klerikalni jarem prebivalstvo obširne občine, a da so se že tudi tukaj nekateri samozavestno otresli klerikalnega nasilstva, ker so po lastnih izkušnjah prišli do prepričanja, da našim klerikalcem ni mar blagor slovenskega ljudstva, temveč edino le tisto premoženje, ki ga še čutijo pri njem in bi ga radi spravili v svoje bisage! Prihodnjič, ako bo božja volja, pa bom popisal, kako so se pri nas vršile in končale zadnje državnozbornske volitve in pa še nekaj.

Z Gorenjskega. Prišli so resni časi, za njimi pa bodo prišli še resnejši in usodepolnejši zlasti za naš mali in zatirani slovenski narod, ako bomo mi kmetovalci še nadalje tičali v tmuni nevednosti in bomo na Dunaj pošiljali za svoje zastopnike le take moze, ki so po volji gospodom v župniščih, da potlej ti tudi na Dunaju delajo le za farovške koristi, na nas uboge kmete pa pozablajo. Premnogi znaki kažejo, da naš stan hira in propada in ako se mu ne pomore, da bode popolnoma propadel, uničen bode s tem ves slovenski narod; kajti zemljo, katere naši kmetje vsled naraščajočih dolgov in davkov več ne bodo mogli obdržati v svoji lasti, pokupili bodo bogati tujci ter naselili svoje ljudi na njej! Narod pa, ki je izgubil zemljo pod seboj, izgubil je podlago za obstoj in izginiti bode moral v kratkem za vselej! Ali kako pa naj se pomaga našemu hirajočemu stanu? Zdravnik, kateri hoče uspešno zdraviti bolnika, mora pred vsem vedeti za vzroke nastale bolezni, da jo more prav spoznati in potem mora tudi sam vestno in previdno pri zdravljenju uporabljati svoje znanje ter zdraviti zato, da bi bolniku pomagal, a ne le zavoljo plačila! Dosti pa je takih bolnikov, posebno na deželi, ki nič prav radi ne zaupajo pravim in poštenim zdravnikom in raje hodijo iskat pomoči h kakim sleparskim in špekulativnim mazačem ali pa h konjedirkam, ki znajo svojim žrtvam delati le nesramno visoke račune, pomagati pa ne! Narobe jim še največkrat shujšajo bolezen s svojimi mazarijami ter jim tako pomagajo v prezgoden grob! Taki brezvestni špekulantje se zdaj ponujajo tudi nam kmetom za zdravnike našega bolnega stanu, in gorje zavlada povsod, kjer se jim posreči pridobiti naše nezavedne tovariše za svoje sebične namene. Koga imam v mislih, to pač lahko uganejo čislani bralci «Gorenjca», ker jim je ta list v teku lanskega leta navedel že mnogo žalostnih in pogubonosnih dogodov o teh zadevah. Zato se ne bom obsežnejše bavil s tem predmetom, temveč kot iskren rodoljub in kmetski trpin danes v prvih dneh novega stoletja svareče zakličem Vam, dragi moji stanovski tovariši: Bojte in izogibajte se vseh tistih ljudi, ki vam vedno vsiljujejo svoje slabe časnike, v katerih se neprestano hujska proti naši prekornosti kmetijski družbi, ki nam je storila že toliko dobrega in se obrekuje in napada na najpodlejši način vse one naše moze, ki v resnici delajo v izboljšanje našega stauu, njim nasprotno liste, kakor so «Gorenjec», Rodoljub» i. t. d. pa zatirajo ter vam branijo jih brati edino iz tega vzroka, ker jim odkritosrčno povedo resnico ter razkrivajo njih laži in sleparije! Tudi Kristusa so nekdaj višji duhovni in farizeji preganjali in nazadnje še celo umorili samo zato, ker jim je vedno povedal resnico, jim očital njih hudobije ter podil njih malovredne kramarje iz svetišča! Kakor se razvidi iz povedanega, njih sedanji nasledniki niso nič boljši in zato tudi niso nikoli bili in nikoli ne bodo naši pravi prijatelji, temveč le hinavci in naši izkoriščevalci! In mi naj bi takim ljudem še slepo verovali ter jih ubogali v vseh posvetnih zadevah? Kdor ima še kaj zdravega razuma in si noče sam kopati groba, tisti jih ne bo več poslušal v posvetnih zadevah! Zatorej, dragi gorenjski rojaki in tovariši, postavimo se vsi od prvega do zadnjega na lastne noge in začnimo tudi misliti z lastnimi glavami! Pregovor pravi: «Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!» in «V slogi je moč!» Združimo se torej in svetujmo ter pomagajmo si sami, ker od drugod zastoj pričakujemo pomoči. Vsi vemo, kje

nas črevelj najbolj žuli in s katerimi sredstvi bi mogli počasi odpraviti to zlo. Nam na strani pa bodo stali tudi vsi resnični zastopniki našega naroda; a takih prijateljev, kakor je tisti svetohlinski ljubljanski advokat, ki pravi, da iz njega govori sv. duh, ki nam je hotel uničiti našo kmetijsko družbo in je goljufal njemu udane kmete pri kupčiji z žlindro, obvaruj nas Bog!

Gorenjski zaveden kmet.

Novičar.

Na Gorenjskem.

Prvo številko «Gorenjca» smo danes poslali na ogled tudi nekaterim bolj znanim možem po Gorenjskem. Ako jim list ugaja, naj izvolijo poslati po priloženi poštni nakaznici naročnino. Somišljenike «Gorenjca» pa prosimo, da mu pridobijo sedaj ob novem letu novih naročnikov, o starih naročnikih pa itak upamo, da nam bodo zvesti ostali tudi znanprej.

Narodna čitalnica v Kranju je imela dne 29. decembra 1900 svoj redni občni zbor. Poročalo se je, da se je odbor vestno trudil za gradnjo večjih društvenih prostorov. Društveno življenje je bilo dokaj živahno. Čitalnica je priredila četrto veselico, maškarado, dva koncerta, četrto zabavnih večerov s koncertom in plesom ter Miklavžev večer. Pohvalno je omenjati zlasti godbeni klub, ki je priredil za dijaško kuhinjo koncert, ki je imel čistega prebitka K 306.67. — Velika Prešernova slavnost, katero je priredila čitalnica, je Jonesla Prešernovemu spomeniku K 600.— Premožensko stanje čitalnice se sme imenovati prav ugodno, če se pomisli, da je društvu ob 3835.18 K dohodkov kljub vsem stroškom ostalo v blagajni še K 179.26. V odbor so bili izvoljeni naslednji gospodje: c. kr. sodni pristav Fran Peterlin (predsednik), trgovec Ciril Pirc (podpredsednik), hranilnični tajnik Ivan Valenčič (tajnik), trgovec Janko Majdič (blagajnik), c. kr. gimn. profesor dr. Fran Koprivnik (knjižničar), c. kr. davčni pristav Fran Arh (gospodar) in c. kr. gimn. profesor dr. Josip Tomišek (odbornik). — Odbornikovim namestnikom pa so bili izvoljeni naslednji gospodje: Jakob Killer, trgovec in posestnik, Rudolf Strnad, c. kr. davčni pristav, in Fran Šavnik, mag. pharm. — Čitalnica je imela koncertem 1900. leta 100 članov, katerim je bilo na razpolaganje 26 časnikov različne vsebine in pa društvena knjižnica.

Preselita se z dnem 1. februarjem v prostore g. Viktorja Omersa (nekdanji «Dijaški konvikt») telovadno društvo «Gorenjski Sokol» in «Slovensko bralno društvo v Kranju».

Pismonoši so imeli — kakor se nam poroča z vseh krajev naše ožje domovine — v zadnjem času s «Slovenskim Listom» toliko posla, da so se res po vsej pravici jezili. Nosili so od hiše do hiše kar cel kup tega posiljenega blaga in ker ga skoro nikjer niso hoteli sprejeti, morali so ga nesti zopet nazaj na pošte. S tem delom se jim je služba silno obtežila, a tisti, ki so povzročili to nepotrebno delo, se ne spomnijo, da bi pismo-noše odškodovali, ker so jim raznašali nenaročeno blago. Ako imajo toliko denarja, da tiskajo in pošiljajo zastoj svoje liste nenaročnikom, naj bi ga imeli tudi za pismo-noše, ki morajo zavoljo njih trgati podplate. Zato opozarjamo zastopnike Koblarjeve krščanske misli, da naj pokažejo svoje krščanstvo tudi v dejanju s tem, da vse tiste kupe «Slovenskega Lista», ki je bil neprečitan vrnjen, prodado za papir in izkupilo razdele med naše pismo-noše. Ako pa tista svota ne bode zadostovala za te nagrade, naj posežejo še v oni agitacijski zaklad, iz katerega so zajemali v zadnjem času troške za svojo umazano in vsiljivo agitacijo. —o—

Iz selske župnije se nam poroča slučaj, kako znajo naši klerikalci deseto božjo zapoved. V adventnem času se je vršilo izpraševanje in g. duhovnik vpraša posebno zagrizenega klerikalca, naj mu imenuje deset božjih zapovedi. Devet mu jih našteje pravilno, kot deseto pa imenuje: «Vzemi mu, kar mu moreš.» Gospod duhovnik je seveda precej posvaril tega izpreminjevalca božjih zapovedi.

Mesta so govorila! Ko bi hoteli posnemati svoje klerikalne prijatelje, bi tudi mi danes lahko še z večjo pravico trobentali med svet: Slava, slava! Zmaga na vsej črti! i. t. d. Toda prepustimo tako bobnanje komediantskim klerikalcem in konstatirajmo le zadovoljstvom, da so bili v četrtek izvoljeni v kranjskih mestih in trgih državnim poslancem vsi oni kandidati, katere je priporočala narodno-napredna stranka. Meščani so poslali na Dunaj zastopnike, ki so vredni jih zastopati. S tem je končan volilni boj, kakršnega še nismo doživeli na Kranjskem. V tej borbi je pokazala kranjska klerikalna stranka, da ni drugega, kakor grda, korumpirana mednarodna jezuitska banda, ki se krčevito drži gesla: namen posvečuje sredstva. V dosego svojih sebičnih, izključno klerikalnih namenov posluževali so se ti ljudje sredstev, katera se morajo imenovati naravnost lopovska. Vsakemu količkaj dostojnemu človeku se je moralo studiti v dno duše herostratsko početje teh maziljenih grešnikov. Z gnjevom mora vsak pošten Slovenec obrniti hrbet tem podivjancem. Dolžnost je vsakega, ki količkaj ljubi svoj narod, delati z vsemi močmi na to, da se rešimo te brezdomovinske svojati. Ako bi zmagala klerikalna načela, potem pa kar križ čez ubogi slovenski narod! Za časa volitev v splošnem volilnem razredu in v kmetskih občinah so slepili nerazumnega kmeta, da se gre za vero. Z bogoskrunstvom, blatenjem vere in z vsemi mogočimi nasilstvi so fanatizirali nezavednega volilca in ga hujskali proti narodni stranki. Ko se jim je s silnim naporom posrečilo za enkrat še spraviti vse te svoje mandate pod streho, vrgli so se z vso silo nad meščanstvo. Zmage pijani so hoteli vzeti v zakup kar vse mandate. Izpremenili so svojo taktiko. Vera ni bila več v nevarnosti. Poiskali so si drugih sredstev. Z nesramno ostudno lažjo, s hinavščino, s častikrajo in z brezstidnim sumničenjem naprednih kandidatov so hoteli vplivati na zavedno meščanstvo. Še več! V dosego svojih nečistih namenov so koketirali z nemškimi nacionalcii. V dolenskih mestih so celo postavili nemškega kandidata. To so učinili ljudje, ki so nam venomer predbacivali «zvezo z Nemci», ki je obstajala edino le v tem, da so narodno-napredni poslanci v kranjskem deželnem zboru dogovorno z Nemci glasovali za podporo nemškemu gledališču, Nemci pa za podporo slovenskemu. Zgodilo se je to, ker je bila velika nevarnost, da bi klerikalci v slučaju prevlade odjedli podporo slovenskemu gledališču, temu našemu preimenitnemu kulturnemu zavodu. Kakšna je bila sicer «zveza z Nemci», pokazale so volitve v mestih: Nemci so glasovali za klerikalne kandidate! Radovedni smo, če se bodo sedaj obmejni Slovenci «zgrazali» nad našimi klerikalci? Kako globoko so padli kranjski klerikalci, priča najbolje specialno glasilo Koblar-Šuštersičevo, «Slovenski List». Kar cele kupe tega umazanega popirja so pošiljali skozi 14 dni med volilce in nevolilce. Legali so in zabavljali, kakor le pijanci po zakotnih beznicah. Vso svojo gnojnico so pa razlili v zadnji številki tik pred volitvami, ker so vedeli, da ne bo mogoče več odgovarjati. Kranj jim je bil posebno pri srcu. Preveč časti bi izkazali tem poštenjakom, ako bi se hoteli podrobno baviti z vsemi, v tem listu nagromadenimi lažmi. Omenjamo le nekaj! Najgrše in najpodlejše so prijeli dr. Ivana Tavčarja. Mimo drugih laži mu polagajo v usta, da se je izjavil glede osebe dr. Ferjančičeve napram Cirilu Pircu: Naj pade ta hudič, zakaj pa ni nič naredil.» To je tako nagnusna, perfidna laž, kakor si jo more izmisliti kaka kranjska pobalinska klerikalna duša. Kar pišejo v uvodnem članku «Boj poštenih ljudi», to pa že presega vse meje. Le en odstavek: «Nobeden dosedaj izvoljenih kranjskih poslancev ne sede k eni mizi z možmi, kateri pridejo po priporočilu «Slovenskega Naroda» v državni zbor.» — Ne bojte se, gospoda! Kaj takega tudi ne bodo dovolili naši trije poslanci, ker bi bilo to zoper njih dober okus. Slovensko zavedno meščanstvo bi kar najodločnejše protestiralo, ako bi se naši mestni zastopniki na Dunaju bratili z ljudmi, kakor

so Zlindra-Šuštersič, Petijot-Vencajz in Netopir-Žitnik, ki je legal pod častno besedo. Nočemo, da bi trpel ugled naših poslancev! Že preveč smo se pečali z izrodki nadutih klerikalnih samodržcev. Pustimo jih, da se preveč ne umazemo. Kadar se bavimo s «Slovenskim Listom», občutimo vedno nekako potrebo, da si gremo takoj nato umiti roke! Brezuspesne so bile vse spletkarije, pomagalo ni niti ljubezensko pismo Šuštersičevo na slovensko inteligenco, bil je v resnici «Boj poštenih ljudi», in zmagala je **poštenost**. Mesta so govorila, govorila je slovenska inteligencija, govoril zavedni meščan, trgovec in obrtnik, ali da govorimo s «Slovenskim Listom», združili so se vsi pošteni ljudje v boju proti nedostojni nesramni svojati. Še nikdar ni bilo treba narodno-napredni stranki boriti se s tolikimi sovražniki: proti klerikalcem, Nemcem, socialnim demokratom in raznim drugim neznačajnejšem. Zato je pa zmaga tem častnejša in ponosni smemo povdarjati, da narodna stranka še ni bila nikdar tako močna, kakor sedaj. Slava zavednemu meščanstvu! Odlikovali sta se najbolj Postojina in Radovljica. Kamnik prav lepo napreduje. Loka je pač Škofja Loka. O Kranju hočemo prihodnjic izpregovoriti kaj več. V nastopnem podajamo pregled glasov v posameznih volilnih okrajih:

	Tavčar Sušnik Baumg. Železn. Kopač Majaron					
Ljubljana (mesto)	1680	4	907	407	357	7 1 1
Trgovinska in obrtna zbornica	15	1	12	2	1	— — —
	1695	5	919	409	358	7 1 1
						Ferjančič Šuman Kopač
Postojina	156	—	136	18	2	
Idrija	235	—	92	100	43	
Vrhnika	149	—	78	71	—	
Lož	43	—	29	13	1	
Radovljica	74	—	52	20	2	
Trzic	90	1	30	60	—	
Kamnik	165	2	84	80	1	
Kranj	181	—	106	75	—	
Škofja Loka	83	2	25	58	—	
	1176	5	632	495	49	
						Plantan Elbert Šuklje
Novo mesto	177	3	99	77	1	
Višnja gora	11	—	9	1	1	
Krško	55	—	48	7	—	
Kostanjevica	36	—	27	9	—	
Črnomelj	90	1	65	25	—	
Metlika	115	—	86	29	—	
Kočevo	128	1	3	125	—	
Ribnica	99	2	48	51	—	
	711	7	385	324	2	

Anton Koblar, ki je dobil kranjsko dekanijo v zahvalo, ker je s svojim zabavljanjem v «Slovenskem Listu» toliko koristil «katoliški» stvari, je prišel v Kranj z namenom, da bi «panal» kranjske liberalce. Začetkoma je omejil svoje delovanje bolj na deželo, sedaj ima pa že več korajže in poskuša svojo srečo tudi v mestu. Letal je od hiše do hiše pad različnimi pretvezami agitirat za Šumana. Kamor sam ni prišel, je poslal prijatelja Skaljo. Novo leto mu je prišlo ravno prav. Hodil je k različnim volilcem voščit novo leto. Drugod zopet si je vmeril par «kanonov» ad captandam benevolentiam. Kakor njegov kolega Nace Netopir, je strašil najrajše ponoči. Če ni bilo drugače, izpolnil je kar sam volilcu glasovnico. Zapirali so pred njim duri. Kranjski meščani pač niso vajeni, da bi njihov dekan od hiše do hiše beračil glasov. Tak mož je bolj za «na kmete». Prihodnjic mu bomo bolj gledali na prste in izkušali bomo preskrbeti, da ne bo preveč nadlegoval volilcev.

V Kranju je dobil pri zadnji državnoborski volitvi dr. Ferjančič 106 glasov, Šuman pa 75. Boriti se nam je bilo, kakor povsod, s klerikalci in Nemci, vrhutega pa še s kranjsko «specialiteto», z našimi malkontenti, pri katerih, kakor vobče znano, ne odločujejo politična načela, ampak edino le osebnosti. Najbolj sta se seveda odlikovala Pavšlar & Cof, ki sta upala, da bosta imela v Kranju več sreče, kakor v Kamniku. Nemo propheta in patria! Skrivnostno je plaval nad njima novi sv. duh (stari se na Primskovem prav dobro počuti) v podobi «liberalnega» ptiča iz Kokrškega predmestja.

Padla mu je iz kljunčka oljkova vejica! Gospod Pavšlar se je trdno nadejal, da bo zmagal z božjo pomočjo (t. j. Koblarjevo). Pravijo, da je izgubil v stavi 12 steklenic šampanjca. G. Tomaž je še med volitvijo zaklical Nestorju naših volilcev: «No, danes pa enkrat ne bote na tisti strani, kjer je zmaga!» Pošteni grčavi mož se mu je odrezal: «Čakaj, fant, po «ohceti» bomo šteli svate!» Zvečer se je zbralo več volilcev v gostilni Mayrjevi, kjer se je izpregovorila marsikatera krepka beseda.

Kranjski občinski odbor je imel v sredo kratko sejo, v kateri je mesto obolelega g. dr. Val. Štampiharja izvolil v državnozbornsko volilno komisijo g. Fr. Prevca.

O občnem zboru gasilnega društva v Kranju bodo vsled pomanjkanja prostora poročali prihodnjič.

Krojač Skalja, znani klerikalni agitator in Koblarjev prijatelj, je bil radi goljufije obsojen v štirimesečno ječo. Ko se mu je prebrala sodba je neki izjavil: «Prav hudič, če bom zaprt, ker ne bom sam, saj bo tehantov havelok tudi!»

Osebna vest. Nadvojvoda Josip Ferdinand se je mudil dne 29. m. m. v Lescah in na Bledu. Po kratkem bivanju se je nadvojvoda peljal iz Lesca čez Zgornje Gorje k lovski koči konzula Vetterja na Pokluki. Čez pet dni je nadvojvoda zapustil Pokluko, kjer je obenem prebil tudi Silvestrov večer.

Za Radovljico! Za leto 1901. je v državnem proračunu postavljenih 34.000 kron za gradnjo sodnega poslopja v Radovljici.

Na Lancovem pri Radovljici imajo — kakor se nam poroča — mesoglednika, ki po gostilnah napada volilce napredne stranke, da so «brezverci» in «cukrati», toda mož pa ne ve, da svojega posla kot mesoglednik ne opravlja, kakor veleva postava. Dve leti ni prišel pogledat živaii, ki so bile zaklane, a pristojbino za pregledovanje pa vedno pobira. Pristojna oblast naj bi nato gledala, da se kaj takega ne dogaja več. Gospod mesoglednik, pometajte pred svojim pragom!

Na Primskovem sta dne 26. m. m. kmetska fanta Janez Fende in Rudolf Pičman igrala za krajcarje. Pri igri je Pičman dobil eno krono. Ko pa je hotel oditi s tem dobitkom, je nehal igrati in se podal proti svojemu stanovanju. Na potu sta se oba igralca srečala. Fende je zagrabil Pičmana za suknjo ter zavpil nad njim: «Akó mi ne daš denarja nazaj, te ubijem.» Tedaj vrže Pičmana na tla, ga premetava in naposled ga vgrizne na palec desne roke, s katerim je tiščal denar, ter mu odvzame dve kroni. Na klicanje Pičmana je prihitela posestnica Marija Rogel in tako oba razdvojila. Fende je bil izročen c. kr. okrajnemu sodišču v Kranju.

Iz Velesovega. Tu so umrli za škrlatinko trije otroci, ki so vzbujali veliko upanja in bili ponos starišev, zato je njih žalost tem večja.

V Trziču priredi dne 13. januarja t. l. ob osmih zvečer v gostilni g. J. Kaučiča podporno društvo čevljarskih pomočnikov plesno veselico. Vstopnina za ude prosta, za neude 40 vinarjev.

Iz Bukovice pri Škofji Loki. Občinski odbor v Selcah je v svoji zadnji seji izvolil finančni odsek, obstoječ iz petero mož, da tisti preskrbi vsa denarna sredstva za zidanje nove šole na Bukovici. Občina misli baje vzeti denar na posodo z amortizacijo.

V Železnikih je umrla minuli ponedeljek učiteljica Ana Rekar v starosti 22 let.

V kamniškem zdravilišču se je vršila na Silvestrov večer plesna veselica, pri kateri sta se producerala iluzionista Chambly in Kardec.

V Kamniku se norčujejo iz slovenščine! Piše se nam: Dobil sem iz Kamnika razglednico s temle napisom: «Stein Kleinfest Kirche» in spodaj: «Cerku na malem Grad v. Kamniku». Toraj nemščina se mora šopiriti na prvem mestu na razglednicah tudi v slovenskem Kamniku, in spodaj šele dobi prostor naš mili materini jezik — v žaljivi obliki! Da se je to storilo iz nevednosti, se skoro ne more opravičiti, ker zdaj že vsak šolarček, ki je dovršil par razredov ljudske šole, zna toliko slovenske slovnice, da bi mogel pravilno zapisati tak kratek stavek!

In tako bi bil tudi tisti, ki je naročil razglednice z omejenim spačenim napisom, lahko dobil takega takega šolarčka ali pa še bolj «študirane» človeka, ki bi mu pokazal, kako se pravilno zapiše «Cerku na malem Grad v. Kamniku», ako se že njemu iz ljubezni do nemščine in menda tudi iz sovraštva — do slovenskih grošev ni zljubilo, da bi se bolje naučil materinega jezika! Ako bi tam gori v hribih hotel kak kramarček založiti razglednice s sliko svoje «farne vasi», poprosil bi učitelja ali pa takega drugega bližnjega izobraženca, da bi mu napisal pravi napis za razglednice, katere bi potem izšle gotovo brez slovničnih napak! V Kamniku pa se seveda tako ne sme delati, ker je Kamnik mesto, a ne hribovska vas?

Na Kranjskem sploh.

Slovensko akademično ferijalno društvo «Sava» priredi dne 5. januarja 1901 v korist slovenskega dijaškega podpornega društva «Radogoj» v veliki dvorani «Narodnega doma» ples, h kateremu najljubneje vabi odbor. Začetek ob poldevetih zvečer. Vstopnina za osebo 2 K, za rodbino (3 osebe) 4 K, za vsakega nadaljnega člana rodbine 1 K. Pri plesu svira slavna meščanska godba.

Križem sveta.

Prvi mož novega stoletja se je rodil eno minuto čez polnoč dne 1. januarja 1901 baronu Frideriku Bornu, ki je dobil obilo častik k temu izvanrednemu dogodku.

Volitve v peti kuriji. Na Dunaju so izvoljeni: Socijalna demokrata dr. Ellbogen in Schuhmeier in krščanska socijalista dr. Lueger in Axmann. Med socijalnim demokratom Adlerjem in krščanskim socijalistom Prochaskom je prišlo do ožje volitve. — V dunajskem Novem mestu je izvoljen socijalni demokrat Pernerstorfer, dalje krščanska socijalista Mayer in Scheucher. — Na Zgornje Avstrijskem je voljenih troje konservativcev. — V Solnogradu je izvoljen kandidat združenih liberalcev in nemških nacionalcev župan Haider. — Na Štajerskem sta izvoljena konservativca Schoiswohl in baron Morsey, v celjskem okraju dekan Žičkar, v okolici graški kandidat nemških strank Oton Wilhelm. — V Istriji Italijan dr. Bennati. — Na Češkem 3 češko-narodni delavci, 3 Mladočehi, 1 socijalist, 3 Nemci, drugi pridejo v ožjo volitev. — Na Moravskem 1 Mladočeh, 1 klerikalec, 1 češko-narodni delavec in 1 socijalist. — V Šleziji je izvoljen socijalni demokrat Eldersch proti Schönerejancu Türku in 1 socijalist. — Na Goriškem Gregorčič s 5 glasovi.

Hitrost luči je bila leta 1676. izmerjena po Olefu Römerju. Lučini žarek premeri v eni sekundi pot 311 milijonov metrov. Lansko leto pa je Perrotin dognal, da je hitrost luči 229,900.000 metrov. Ta metoda se približno vjema z drugo, katero je iznašel Amerikanec Michelson.

Gospodarske stvari.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu decembru 1900 je vložilo 421 strank 96.185·05 K, dvignilo pa 200 strank 66.226·09 K, 9 strankam se je izplačalo hipotečnih posojil 18.580.— K, stanje vlog iznaša — brez kapitalizovanih vložnih obresti — 2,281.217·57 K, stanje hipotečnih posojil 1,615.436·73 K in denarni promet 221.578·69 K.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu decembru 1900 je 165 strank vložilo K 62.971·71, 101 stranka dvignila K 47.215·97, 32 strankam se je izplačalo posojil K 29.710.—. Denarni promet K 245.624·24.

Občni zbor kmetijske podružnice v Št. Vidu pri Ljubljani se vrši v nedeljo, dne 6. t. m. po krščanskem nauku v društveni dvorani v Šent Vidu.

Sodpisan konzorcij izteka naj-
toplejšo zahvalo pred. g. dekanu Ant.
Koblarju, ker je v nedeljo zjutraj raz leco
tako toplo prepotočal, 'Sorenjca'. Takoj
drugi dan se je oglasilo nad 50 novih
naročnikov. Prepotočujoč se i nadalje
njegovi blagonaklonjenosti bešezi
odličnim spoštovanjem hvaležni
konzorcij, 'Sorenjca'.

Darila.

Uredništvu našega lista je poslal neimenovan rodoljub za «Dijaško kuhinjo v Kranju» svoto 6 K, nabrano v Bučarjevi gostilni v Kostanjevici na Dolenjskem. Živio!

Loterijska srečka dne 29. decembra t. l.
Gradec: 19 65 89 29 90

Tedenski sejem v Kranju dne 31. m. m.

Prignalo se je 180 glav goveje živine, 5 telet, 56 prašičev, 1 pvc, — buš, — koz. 50 kg: pšenice K 7·50, prosa K 7·—, ovska K 6·—, rži K 7·25, ajde K 6·50, ječmena K 7·—, fižola koka 10·—, ribničana K 9·50, krompirja belega K 1·90, rumenega K 2·20, deteljno seme K 45·— do K 50·—.

Zahvala.

Podpisani odbor prostovoljnega gasilnega društva v Cerkljah se tem potom prav pristržno zahvaljuje «c. kr. priv. avstr. zavarovalni družbi „Dunav“ za podporo v znesku 40 kron, katere je hvaležno prejel dne 23. novembra t. l. od nje glavnega zastopnika v Kranju, gosp. Rudolfa Kokalja.

V Cerkljah, dne 24. decembra 1900.

Odbor.

Stanovanje

obstoječe iz dveh sob in kuhinje, oziroma, ako se zahteva tudi s postrežbo, hrano in vso hišno opravilo, se takoj odda v najem.

Natančneje se zve «pri Fidru».

2—1

Gostilna „pri Kroni“ v Kranju

je še vedno odprta in se slavnemu p. n. občinstvu priporoča za prav mnogobrojni obisk.

3—1

Učenec

iz dobre hiše se sprejme pod ugodnimi pogoji.

Kje? pove iz prijaznosti upravništvo «Gorenjca».

242—2

Ker sem bil nenadoma prestavljen iz Kranja, mi ni bilo mogoče, se osebno posloviti od vseh prijateljev ter znančev in jim ključem tem potom krepki «Na zdar».

6

V Ljubljani, dne 2. januarja 1901.

Viteslav Hrašovec,

bivši načelnik postaje v Kranju
sedaj računovodja v Ljubljani.

Izjava.

Ker se širijo razne govorice, pri kateri zavarovalni družbi so bila moja, dne 3. septembra t. l. po ognju uničena poslopja zavarovana in da me je zavarovalnica slabo odškodovala, izjavljam s tem javno, da sem bil zavarovan pri slavni c. kr. priv. avstrijski zavarovalni družbi «Dunav» na Dunaju, in da mi je njen glavni zastopnik gospod Rudolf Kokalj v Kranju vso zavarovalno svoto 2000 kron brez vsakega odbitka takoj izplačal dne 9. septembra 1900. l.

V Hotemozah, dne 28. decembra 1900.

Josip Rebernik, po domače Hrovat
posesnik v Hotemozah št. 14.

246—2

Zaloga „Belske kisle vode“

(Vellacher Sauerbrunnen) 1—1

pri Albinu Rantu, Kranj, Savsko predmestje.

1 zaboj (50 stekleno) 8 K 50 vln.

Najboljše strune za citre, gosli in kitare.

Vizitnice in kuverte

po zelo nizkih cenah
priporoča „Kranjska tiskarna“ v Kranju.

Vozni red

na gorenjski in kamniški progi državnih železnic
veljaven od 1. vinotoka 1900.

Vlak odhaja v Ljubljano, in sicer z Jesenic ob 9·27 dopoldne, 2·31 popoldne, 6·45 zvečer in 3·22 ponoči; iz Lesec-Bleda ob 9·53 dopoldne, 3·04 popoldne, 7·18 zvečer in 3·48 ponoči; iz Radovljice ob 9·56 dopoldne, 3·10 popoldne, 7·24 zvečer in 3·54 ponoči; iz Podnarta-Krope ob 10·16 dopoldne, 3·28 popoldne, 7·42 zvečer in 4·12 ponoči; iz Kranja ob 10·31 dopoldne, 3·46 popoldne, 8·01 zvečer, 4·28 ponoči; iz Škofje Loke ob 10·43 dopoldne, 3·59 popoldne, 8·15 zvečer, 4·41 ponoči in pride v Ljubljano (južni kolodvor) ob 11·16 dopoldne, 4·38 popoldne, 8·51 zvečer in 5·15 ponoči. — Iz Ljubljane nazaj pa odhaja ob 7·17 zjutraj, 11·51 opoldne, 4·06 popoldne in 12·06 ponoči; iz Škofje Loke ob 7·56 zjutraj, 12·28 opoldne, 4·45 popoldne in 12·39 ponoči; iz Kranja ob 8·11 zjutraj, 12·41 opoldne, 4·57 popoldne in 12·53 ponoči; iz Podnarta-Krope ob 8·27 zjutraj, 12·57 opoldne, 5·13 popoldne in 1·10 ponoči; iz Radovljice ob 8·45 zjutraj, 1·14 opoldne, 5·30 popoldne in 1·27 ponoči; iz Lesec-Bleda ob 8·57 zjutraj, 1·25 opoldne, 5·40 popoldne in 1·34 ponoči; z Jesenic ob 9·28 zjutraj, 1·56 opoldne, 6·11 popoldne in 2·05 ponoči.

Vlak odhaja v Ljubljano, in sicer iz Kamnika ob 5·30 zjutraj, 9·53 dopoldne in 4·55 zvečer; iz Jarše-Mengeša ob 5·52 zjutraj, 10·12 dopoldne in 5·15 zvečer; iz Domžal ob 6·05 zjutraj, 10·22 dopoldne in 5·26 zvečer; in pride v Ljubljano ob 6·49 zjutraj, 11·06 dopoldne in 6·10 zvečer. — Iz Ljubljane odide v Kamnik, in sicer ob 7·28 zjutraj, 2·05 popoldne, 6·50 zvečer in pride v Domžale ob 8·13 zjutraj, 2·50 popoldne in 7·37 zvečer; v Jarše-Mengeš ob 8·23 zjutraj, 3·00 popoldne in 7·48 zvečer; v Kamnik ob 8·42 zjutraj, 3·19 popoldne in 8·07 zvečer.

Doktorja pl. Trnkoczyja

preizkušena zdravilna in redilna sredstva, preizkušena 188—8 že mnogo let, priporoča in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani.

Najceneje se dobivajo v podpisani lekarni, če se naroča po pošti, odkoder se ta zdravila vsak dan na vse strani sveta z obratno pošto s poštnim povzetjem takoj pošiljajo, tudi celo samo jeden komad z natančnim navodilom o uporabi.

Za štedilne gospodinje, dojenčke, otroke, nerovno, okrevajoče, slabotne, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namoče brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja doktorja pl. Trnkóczyja Kakao sladni čaj priporoča kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Zavojček (četiri kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporoča: Doktorja pl. Trnkóczyja Želodčne kaplice. Izborno sredstvo za zelodec. Deluje pomirjujoče, krepilno, boleat utešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice odvajalne, zelodec čistilne. Čistijo želodec, odvajajo blato, odpravljajo napenjanje in zabasanje želodca brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Skatlija 42 h, šest skatljic 2 K 10 h. — Pocukrene kroglice. Skatlija 80 h, tri skatljice 2 K.

Prsni, plučni in kašljev sok ali zeleni sirup, prirejen z laliko razvarljivim apu... im železom, utešuje kašelj, razvarja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K.

Drgnilni ali udov evet (protinski cvet, Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utešujoče, lajšajoče drgnjenje v krizu, rokah in nogah, kot novo pozivljajoče drgnjenje po dolgi hoji in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Tinktura za kurja očesa,

preizkušeno sredstvo proti boleznim kurjim očesom, bradavicam, roženici, zulfem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati, Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev i. t. d. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne pripravke za živino.

Doktorja pl. Trnkóczyja

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Ze blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, kadar krave nočejo zreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Prašičji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolsče. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Varstvena znamka.

Pozor! Ta prašek dobite v vseh prodajalnah in tudi kakao sladni čaj. Če jih pri Vas ne dobite, potem pišite na lekarno Trnkóczyjevo v Ljubljano.

Za nakup v Ljubljani se priporočajo naslednje tvrdke:

KLOBUKE

najnovější fašone priporoča po nizki ceni 57—42

J. S. BENEDIKT na Starem trgu.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Pravo

plzensko pivo

iz združne pivovarne

vedno popolnoma sveže v sodih in steklenicah

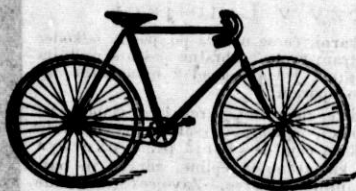
se dobiva 59—42

v zalogi Ivana Gorupa.

Telefon št. 90.

Agentura.

Trgovska komisija.

Šivalni stroji
in kolesa.

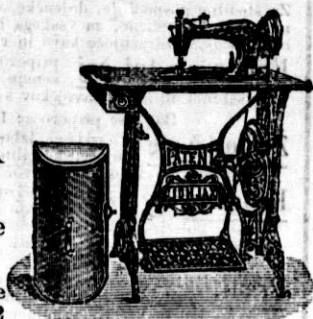
Tovarniška zaloga

IVANA JAX-A

Dunajska cesta št. 17

priporoča svoje najbolj priznane
šivalne stroje in kolesa.

Ceniki se doposljejo na zahtevanje
zastonj. 63—42

Neupremočne vozne plahite

v različni velikosti in kakovosti ima po nizki ceni vedno v zalogi
108—35

R. Ranzinger

špediter c. hr. priv. južne železnice, Ljubljana, Dunajska cesta št. 15.

Pri nakupovanju
suknenega in manufakturnega

blaga se opozarja na tvrdko 58—42

HUGO IML

Špitalske ulice št. 4

Velika zaloga suknenih ostankov.

Ernest Fevniker

na Dunajski cesti v Ljubljani

priporoča slavnemu občinstvu svojo prvo in največjo zalogo vseh vrst

galanterijskega, norimberškega,

misionskega in virkanega blaga ter igrač

na debelo in drobno.

Zunanja naročila točno. — Cene nizke. 72—41

FILIP FAJDIGA

Zaloga in lastna izdelovalnica

sobne oprave

Prešernove (prej Slonove) ulice št. 50

priporoča svojo veliko 61—42

zalogo sobne oprave

vsake vrste garnitur i. t. d.

Jamči se, da je v blagu lastnega izdelka vedno
suh les.

MODROCE na peresih (Federmatratze), stole
in vsa v to stroko spadajoča dela izvršujem
točno po naročilu in po nizkih cenah. —

V Kranju se dobivajo stoli pri g. J. Anzeljcu na glavnem trgu.

Slavnemu občinstvu se uljudno naznanja, da se je

„pri avstrijskem cesarju“

v novozgrajeni hiši otvoril hôtel. 62—42

Priporočam slavnemu občinstvu prijazne sobe
za prenočišča.

Gostilna se nahaja še v stari hiši, kjer se točijo
pristna dolenska, istrska in štajerska vina.

Za dobro postrežbo se jamči.

Gospodom posestnikom vozov je na razpolago konjski
hlev in prostorno dvorišče.

— CENE NIZKE. —

Fran Detter

LJUBLJANA

na Starem trgu št. 1.

Prva in najstarejša 73—41

zaloga šivalnih strojev.

Tu se dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno priporočam
svoje izvrstne slamoreznice in mlatilnice, katere se dobivajo
vzlic njih izbornosti cen. — Ceniki zastonj in poštnine prosti.

Dobro znana, že čez 30 let obstoječa stara gostilna

„pri Tišlerju“

Kolodvorske ulice št. 26

greoč od kolodvora proti mestu na levo, na kar se slavno potujoče
občinstvo, da se izogne pomoti, posebno opozarja. Dobra postrežba,
vedno sveža okusna jedila, pristna vina, izborna, ob vsakem času
sveže pivo. Dalje je v tej staro-znani gostilnici vsikdar na razpolago
mnogo sob s snažnimi posteljami, vse po jako nizki ceni.

Zahvaljuje se slavnemu občinstvu za mnogobrojni dosedanji
obisk, priporoča se naklonjenosti mestnega in kmetskega občinstva
tudi za nadalje

113—36

Leopold Blumauer, posestnik in gostilničar.

Največja tovarniška zaloga sukna

J. Grobelnik

Ljubljana, Mestni trg 20

77-42
priporoča svojo veliko zalogo vseh vrst suknenega blaga

jägerndorfskih, brnskih in angleških štofov, vsake vrste letnega in zimskega lodna, kakor tudi mnogovrstnega

manufakturnega blaga

hlačevine in vse k oblekam potrebne oprave. — Velika zaloga volnena in bombažnega blaga za ženske obleke, svilnatih in volnenih robcev.

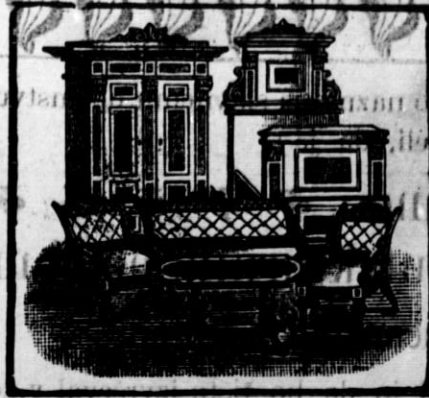
Krojačem, ki stržijo mnogo blaga, posebno znižane cene.

Bogata zbirka vzorcev sukna se razpošilja na zahtevanje.

Prodaja na drobno in debelo.

Ceneji nakup kot povsod drugod.

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na postelja in posteljno opravo, zaloga pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne vloge, zrcal, podob, otroških vozičkov, naslonjačev, počivalnikov (sofa, kanape, divan) in sobno opravo 76-42

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje zastoj in poštne prosto.

Prodaja tudi na obroke.

Razpošiljanje točno.

IVAN KORDIK

trgovina z galanterijskim blagom Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice št. 10-14

priporoča svojo veliko zalogo na drobno in na debelo

jedilnih in kuhinjskih potrebščin

iz alpake in alpake-srebra, in veljajo predmeti iz alpake (trpežne bele kovine):

- 1 tucat žlic, navadnih gl. 4.40, težkih gl. 5.50
- 1 " za kavo " 2.20, " " 2.60
- 1 " nožev ali vilic " 6.—
- Jedna velika žlica za mleko gl. —.80, za juho gl. 2.—
- Noži in vilice z roženim, kosčnim ali trdo-lesnim ročajem:
- 12 parov navadnih od gl. 1.80 do gl. 3.—
- 12 " boljših " " 3.50 " " 7.50

Svečniki iz alpake, visoki 21 24 26 1/2 cm
84-41 gl. 2.— 2.30 2.60

Adolf Hauptmann

tovarna 75-42

oljnatih barv, firnežev, lakov in hleja

v Ljubljani.

Ilustrovani cenik brezplačno in poštne prosto.

G. Tönnies, Ljubljana

tovarna za stroje, železo in kovinoliivnica

priporoča kot posebnost vse vrste stroje za slamoreznice in žage. 81-42

Prevzame in izvršuje stavbinska in tesarska dela.

Prediskarija.

Franja Meršol Ljubljana

Mestni trg 18

82-42
priporoča svojo veliko

zalogo pričetih in izdelanih ročnih del in vsa v to stroko spadajoča dela. Sezjemam vsakovrstna bela, zlata in svilnata ročna dela (monogrami).

Vsa dela se izvršujejo točno in po niskih cenah. — Sunanja naročila točno.

106-37 AVGUST-a ŽABKAR-ja priporoča različnih mrežastih ograj za pašnike, vrtove, okna, vrata i t. d. kakor tudi vsa druga kličavničarska dela. — Nizke tovarniške cene. — Točna in solidna postrežba.

Prva električna ljubljanska tovarna mrežastih ograj

Proti malokrvnosti.

Železnato vino

lekarnarja G. Piccoli-ja v Ljubljani
dvornega založnika Nj. svetosti papeža

ima v sebi 90 krat več železa

kakor druga po reklami nezaslužno sloveča kina-železnata vina, katera često nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino. 161b-24

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled bolezni oslabeledih osebah, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehavih otrocih.

Dobiva se v steklenicah po pol litra za 1 gl.

Podpisani uljudno naznanja slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da je

svojo trgovino z manufakturnim blagom na glavnem trgu v Kranju

popolnoma prenovil in da bo tisto izvrševal v še večjem obsegu, kakor dosedaj.

Zlasti se priporoča v nakup simekega blaga na debelo in drobno, nevestam za nakup bale, za kar ima posebno veliko izber.

Cene nizke, postrežba točna.

221—10

Z odličnim spoštovanjem

Franc Crobath

«pri Franceljnu»

trgovec z manufakturnim blagom v Kranju.

Zmešane in strižene lase

kupuje po najvišjih cenah od 2 kilogramov naprej

Filip Well

velika trgovina z lasmi v Spodnjem Kralovcu (Unter-Kralowitz) na Češkem. 171—21

P. n. čitatelje te anonce opomnim, naj opozorje na mojo adresu zbiralce las. — Na vsako vprašanje glede cene se odgovarja.

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog: 2,249.258 kron 61 vinarjev. — Stanje hipoteknih posojil 1,597.062 kron 87 vinarjev. 4—1

5—1

Vsaka gospodinja in mati

se mora blagrovati, katera rabi z ozirom na zdravje, varčnost in dobri okus Kathreiner Kneippovo — sladno kavo (pristno samo v znanih izvirnih zavrtkih).

Ljubljanska

kreditna banka

v Ljubljani

Špitalske ulice števil. 2.

Nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. za najkulantnejših pogojev.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzni izgubi.

Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje

denarnih vlog na vložne knjižice,

na tekoči račun in na

giro-conto s 4 $\frac{1}{2}$ % obrestovanjem

od dne vloge do dne vzdiga.

Eskompt menjic najkulantnejše.

Borzna naročila. 189-16

Izhaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemana za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni, za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krone, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se za petitvrsto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru. Uredništvo in upravnništvo se nahaja v g. Floriana hiši nasproti mestne hranilnice. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.